

**Ευρωπαϊκό
Πανεπιστήμιο Κύπρου**

LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

«ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΑ (M.Sc.)»

Γενικοί Στόχοι:

Η διαρκής αύξηση του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού έχει ανατρέψει την κλασική δομή της δημογραφικής πυραμίδας, καθώς όλο και περισσότερα άτομα ξεπερνούν την ηλικία των 65 ετών, εντασσόμενα στο φάσμα της λεγόμενης «τρίτης ηλικίας». Οι άνθρωποι αυτοί χαρακτηρίζονται από μια σειρά από ιδιαιτερότητες αναφορικά με τις αυξημένες ανάγκες υγείας που αντιμετωπίζουν και το ρόλο διάφορων κοινωνικών και οικονομικών καθοριστών της υγείας και συνολικότερης ευημερίας στην καθημερινότητά τους. Ως αποτέλεσμα, η ανάγκη για ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη διεπιστημονική φροντίδα των ηλικιωμένων ατόμων καθιστά αναγκαία την απόκτηση ενός βασικού κορμού γνώσεων για τη Γεροντολογία, τόσο από τους επαγγελματίες λειτουργούς υγείας, όσο και από επαγγελματίες των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών που εμπλέκονται στη φροντίδα τους, με έμφαση στον κοινωνικό και νοσηλευτικό προσανατολισμό. Το μεταπτυχιακό αυτό πρόγραμμα, συνιστά ακριβώς έναν πυρήνα γνώσεων που ακολουθεί το πνεύμα με το οποίο ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας αντιμετωπίζει σήμερα τη Δημόσια Υγεία, γενικότερα και τη φροντίδα των ηλικιωμένων, ειδικότερα.

Οι γενικοί στόχοι του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στη Γεροντολογία είναι να:

- Προσφέρει μεταπτυχιακές σπουδές στη Γεροντολογία στην Κύπρο σε ένα πρόγραμμα υψηλών ακαδημαϊκών προδιαγραφών
- Παρέχει προηγμένη εκπαίδευση στη Γεροντολογία
- Ενθαρρύνει αναλυτική και κριτική σκέψη στον τομέα της Γεροντολογίας
- Ενθαρρύνει τους φοιτητές στη δεοντολογική λήψη αποφάσεων για την εφαρμογή των αρχών της ολιστικής διεπιστημονικής φροντίδας ηλικιωμένων ατόμων
- Προσφέρει μεταπτυχιακές γνώσεις και να αναπτύξει δεξιότητες εξειδικευμένης έρευνας στη Γεροντολογία.

Ειδικοί Στόχοι:

Το Πρόγραμμα θα δώσει στους φοιτητές ένα πυρήνα γνώσεων που ακολουθεί το πνεύμα με το οποίο ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζουν σήμερα τη Γεροντολογία και εστιάζεται στα μείζονα προβλήματα των ατόμων αυτών στο διεθνές και τοπικό πλαίσιο και αναπτύσσει στρατηγικές και πρακτικές για την εφαρμογή δράσεων μέσα στο υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο της Κύπρου, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας. Με τις γνώσεις που θα αποκτήσουν οι απόφοιτοι θα είναι σε θέση να προσεγγίζουν όλα τα σύγχρονα προβλήματα που αφορούν την οργάνωση και το συντονισμό της ολιστικής φροντίδας των ηλικιωμένων ατόμων σε ένα διεπιστημονικό, ασθενοκεντρικό και εξατομικευμένο πλαίσιο. Οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν μέσα από καθοδηγούμενη συζήτηση περιστατικών, διαδραστική διδασκαλία από ειδικούς, χρήση πολυμέσων, επιτόπιες επισκέψεις / άσκηση σε χώρους φροντίδας και ερευνητική εργασία σε ομάδες. Μεταξύ άλλων, οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με νοσήματα υψηλής προτεραιότητας για τα ηλικιωμένα άτομα, όπως οι κακοήθειες, οι ανοϊκές διαταραχές, η κατάθλιψη, η οστεοαρθρίτιδα / οστεοπόρωση, η δυσθρεψία / υποθρεψία, ο σακχαρώδης διαβήτης με τις επιπλοκές του και το μεταβολικό σύνδρομο. Με την αποφοίτηση θα έχουν τη δυνατότητα συνολικής εκτίμησης και παρακολούθησης της υγείας και γενικότερης ευημερίας ηλικιωμένων ατόμων στην Κύπρο και σε άλλες χώρες και θα μπορούν να σχεδιάζουν στρατηγικές πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης ως ηγετικά στελέχη διεπιστημονικών ομάδων φροντίδας.

Το πρόγραμμα στοχεύει να:

- παρέχει στους φοιτητές, εξειδικευμένη γνώση και δεξιότητες για διάγνωση, αντιμετώπιση, πρόληψη, και παροχή πληροφοριών για τις ανάγκες των ηλικιωμένων ατόμων.
- παρέχει στους φοιτητές γνώσεις και δεξιότητες παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών γεροντολογίας σε ομάδες που τις έχουν ανάγκη.
- προετοιμάσει τους φοιτητές για σταδιοδρομία στους χώρους που απασχολούνται οι Γεροντολόγοι όπως νοσοκομεία, κλινικές, στέγες ηλικιωμένων, οίκους ευγηρίας, στον δημόσιο, ιδιωτικό και μη κερδοσκοπικό τομέα, και κέντρα αποκατάστασης.
- προετοιμάσει τους φοιτητές για περαιτέρω σπουδές ή/και έρευνα στην Γεροντολογία και σε εξειδικευμένους τομείς.
- ενισχύσει τις γνώσεις και δεξιότητες των φοιτητών για τη διεξαγωγή, μελέτη και κριτική αξιολόγηση ερευνητικών σχεδίων και μοντέλων έρευνας σε θέματα που αφορούν την Τρίτη ηλικία
- παρέχει δυνατότητες επιμόρφωσης και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης στους επαγγελματίες υγείας και πρόνοιας της Κύπρου, συμβάλλοντας σε υψηλό επίπεδο υπηρεσιών Γεροντολογίας στην Κύπρο, σε αρμονία με τις τελευταίες εξελίξεις στον ερευνητικό και κλινικό τομέα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος οι φοιτητές αναμένεται να είναι ικανοί να:

- Αναγνωρίζουν τα συχνότερα προβλήματα υγείας των ηλικιωμένων ατόμων (σωματικά και ψυχικά) και εντοπίζουν λανθάνουσες ανάγκες φροντίδας των ηλικιωμένων ατόμων
- Καθοδηγούν διεπιστημονικές ομάδες φροντίδας ηλικιωμένων ατόμων και εφαρμόζουν τεκμηριωμένες αρχές διοίκησης σε χώρους φροντίδας
- Εκπαιδεύουν με επάρκεια ασθενείς, φροντιστές ή οικείους τους σε θέματα αυτοφροντίδας και πρόληψης νοσημάτων
- Υλοποιούν ερευνητικά πρωτόκολλα για την υγιή γήρανση και τις ανάγκες υγείας, φροντίδας, πρόνοιας και αποκατάστασης ηλικιωμένων

ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Απαιτήσεις Πτυχίου	ECTS
Μαθήματα Κορμού	60
Μάθημα Επιλογής	7
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ή 2 Μαθήματα Επιλογής	14
Πρακτική	9
Σύνολο ECTS	90

Για επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος και απονομή του τίτλου σπουδών ο φοιτητής πρέπει να συμπληρώσει τις Απαιτήσεις του πτυχίου όπως τον πιο πάνω πίνακα (Σύνολο 90 ECTS).

Α/Α	Τύπος Μαθημ.*	Κωδικός Μαθημ.	Όνομα Μαθήματος	Διδακτικές Περίοδοι ανά εβδομάδα		ECTS
				Θεωρία	Εργαστήριο	
Μαθήματα Κορμού (60 ECTS)						
1	Υποχρ	HEL601	Ανάπτυξη και γήρανση του ανθρώπου	3	--	10
2	Υποχρ	GRL602	Αναπτυξιακή ψυχολογία στην τρίτη ηλικία	3	--	10
3	Επιλογ	GRL603	Κοινωνική πολιτική και προγράμματα στήριξης ηλικιωμένων ατόμων	3	--	10
4	Υποχρ	GRL611	Διοίκηση μονάδων υγείας και πρόνοιας: Ηλικιωμένα άτομα	3	--	8
5	Υποχρ	GRL612	Μεθοδολογία της έρευνας	3	--	7
6	Υποχρ	HEL613	Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη Γεροντολογία	3	--	7
7	Υποχρ	HEL604	Συνήθη νοσήματα στην τρίτη ηλικία	3	--	8
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ή 2 (δύο) Μαθήματα Επιλογής (14 ECTS)						
Οι φοιτητές επιλέγουν ένα από τα πιο κάτω:						
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (14 ECTS)				6		14
και Ένα Μάθημα Επιλογής (7 ECTS)						
ή						
Δύο Μαθήματα Επιλογής (14 ECTS)				6		14
8	Υποχρ	GRL 690	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	6		14
Πρακτική (9 ECTS)						
9	Υποχρ	GRL620	Πρακτική	--		9
Μαθήματα Επιλογής						
10	Επιλογ	HEL605	Προαγωγή Υγείας στην τρίτη ηλικία	3	--	7
11	Επιλογ	GRL606	Οικογένεια και τρίτη ηλικία	3	--	7
12	Επιλογ	HEL607	Ειδικά θέματα Γεροντολογίας	3	--	7
13	Επιλογ	HEL608	Φαρμακολογία στην τρίτη ηλικία	3	--	7
14	Επιλογ	HEL609	Αποκατάσταση στην τρίτη ηλικία	3	--	7
15	Επιλογ	GRL610	Ψυχολογία της υγείας	3	--	7

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

A/A	ΜΑΘΗΜΑ	ΣΕΛΙΔΑ
1	HEL601 Ανάπτυξη και γήρανση του ανθρώπου	6
2	GRL602 Αναπτυξιακή ψυχολογία στην τρίτη ηλικία	8
3	GRL603 Κοινωνική πολιτική και προγράμματα στήριξης ηλικιωμένων ατόμων	10
4	GRL611 Διοίκηση μονάδων υγείας και πρόνοιας: Ηλικιωμένα άτομα	15
5	GRL612 Μεθοδολογία της έρευνας	18
6	HEL613 Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη Γεροντολογία	21
7	GRL690 Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	23
8	GRL620 Πρακτική	25
9	HEL604 Συνήθη νοσήματα στην τρίτη ηλικία	27
10	HEL605 Προαγωγή Υγείας στην τρίτη ηλικία	30
11	GRL606 Οικογένεια και τρίτη ηλικία	32
12	HEL607 Ειδικά θέματα Γεροντολογίας	35
13	HEL608 Φαρμακολογία στην τρίτη ηλικία	37
14	HEL609 Αποκατάσταση στην τρίτη ηλικία	39
15	GRL610 Ψυχολογία της Υγείας	42

Τίτλος Μαθήματος	Ανάπτυξη και γήρανση του ανθρώπου				
Κωδικός Μαθήματος	HEL601				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο Έτος / 1 ^ο Εξάμηνο Φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Ελπίδα Νίκη Εμμανουήλ Νικολούση				
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	Το μάθημα έχει σκοπό την εις βάθος κατανόηση της διαδικασίας της γήρανσης ως βιολογικού φαινομένου με διαρκή εξελικτικό χαρακτήρα από τη γέννηση μέχρι και το θάνατο. Ειδικότεροι στόχοι είναι να εντοπιστούν οι μοριακοί μηχανισμοί φυσιολογικής και παθολογικής γήρανσης, οι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη σε μικροσκοπικό και μακροσκοπικό επίπεδο, να περιγραφούν οι κρίσιμότερες φάσεις στην αναπτυξιακή πορεία του ατόμου και να περιγραφούν οι φυσιολογικοί και παθολογικοί μηχανισμοί γήρανσης του ανθρώπου όπως είναι κατανοητοί σήμερα.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζει τα βασικά στάδια ανάπτυξης του ανθρώπου • Διακρίνει την υγιή από την παθολογική διαδικασία της γήρανσης • Αναγνωρίζει τους μηχανισμούς που διέπουν τη διαδικασία της ανάπτυξης από το μικροσκοπικό μέχρι το μακροσκοπικό επίπεδο • Εντοπίζει ομοιότητες και διαφορές στους μηχανισμούς γήρανσης ανάμεσα σε διάφορους οργανισμούς • Αναγνωρίζει το ρόλο των γονιδίων, του περιβάλλοντος και των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων στη διαμόρφωση υγιούς πλαισίου γήρανσης του ανθρώπου				
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα		
Περιεχόμενο Μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Μοριακοί μηχανισμοί – παθοφυσιολογία γήρανσης • Κυτταρική θεωρία της ζωής – επίπεδα οργάνωσης έμβιων οργανισμών • Βασικές έννοιες εμβρυολογίας – μηχανισμοί οργανογένεσης • Στελεχιαία και πολυδύναμα κύτταρα: πηγές, χαρακτηριστικά, εφαρμογές				

	<ul style="list-style-type: none"> • Μοριακή βάση της γήρανσης: ενδοκυττάριοι και ιστικοί μηχανισμοί • Το οξειδωτικό στρες ως μηχανισμός γήρανσης • Περιβαλλοντικοί μηχανισμοί στη γήρανση: ακτινοβολία, χημικά, βαρέα μέταλλα, ενδοκρινικοί διαταράκτες • Ο ρόλος της διατροφής στη γήρανση του ανθρώπου • Αντιγηραντική θεραπευτική: μύθοι και πραγματικότητα								
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη								
Βιβλιογραφία	<p>ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ</p> <p>Έκδοση: 3/2014</p> <p>Συγγραφείς: J. M. W. Slack</p> <p>ISBN: 978-618-5135-00-3</p> <p>Τύπος: Σύγγραμμα</p> <p>Διαθέτης (Εκδότης): ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ι. ΜΠΑΣΔΡΑ & ΣΙΑ Ο.Ε.</p> <p>Γήρας και γήρανση</p> <p>Viellissement et vieillesse</p> <p>Συγγραφέας: Paillat, Paul</p> <p>Μεταφραστής: Αστερίου, Ελένη</p> <p>Εκδότης: Χατζηνικολή</p> <p>ISBN: 960-264-087-1</p> <p>Έτος Έκδοσης: 1996</p> <p>Protein Metabolism and Homeostasis in Aging (2010) Edited by Nektarios Tavernarakis. SpringerVerlag New York Inc., Series: Advances in Experimental Medicine and Biology, New York, NY, USA.</p>								
Αξιολόγηση	<table><tr><td>Εξετάσεις</td><td>70%</td></tr><tr><td>Συμμετοχή στο μάθημα</td><td>10%</td></tr><tr><td>Εργασίες</td><td>20%</td></tr><tr><td></td><td>100%</td></tr></table>	Εξετάσεις	70%	Συμμετοχή στο μάθημα	10%	Εργασίες	20%		100%
Εξετάσεις	70%								
Συμμετοχή στο μάθημα	10%								
Εργασίες	20%								
	100%								
Γλώσσα	Ελληνική								

Τίτλος Μαθήματος	Αναπτυξιακή ψυχολογία στην τρίτη ηλικία				
Κωδικός Μαθήματος	GRL602				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο Έτος / 1 ^ο Εξάμηνο Φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Μόνικα Σιακού				
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	Ο στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει στο μαθητή μια περιεκτική εξερεύνηση όλων των πτυχών της διαδικασίας της ανάπτυξης (φυσική, γνωστική, κοινωνική, και προσωπικότητας) κατά τη διάρκεια της τρίτης ηλικίας καθώς και τρόπους αντιμετώπισης και προσαρμογής στην καθημερινή ζωή.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγράφει τις θεωρίες στον τομέα της ανάπτυξης του ενήλικα και γήρανσης • Αξιολογεί τα σημαντικά θέματα στον τομέα της γήρανσης • Αναλύει την επίδραση της ανθρώπινης ανάπτυξης στη διαδικασία γήρανσης • Αξιολογεί την τρέχουσα έρευνα στον τομέα της γήρανσης • Επισημαίνει τις δυναμικές των επιρροών που αλλάζουν την πορεία της ανάπτυξης του ενήλικα.				
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα		Κανένα	
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Περιλαμβάνει μια εξέταση των βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικοπολιτιστικών παραγόντων που κυβερνούν τις αλλαγές της γήρανσης καθώς και της διερεύνησης των παρακάτω θεμάτων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αντικείμενο και μέθοδοι της Γηροψυχολογίας. • Φυσικές μεταβολές κατά το γήρας και οι ψυχολογικές τους επιπτώσεις. • Θεωρίες για την ανάπτυξη στην ενήλικη ζωή. • Η ανάπτυξη σε επιμέρους τομείς της ζωής του ατόμου (π.χ., κοινωνικής, οικονομικής). • Οι γνωστικές λειτουργίες κατά το γήρας.				

	<ul style="list-style-type: none"> • Θάνατος και πένθος. Φροντίδα ηλικιωμένων.					
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη					
Βιβλιογραφία	<p>ΕΛΛΗΝΙΚΑ: Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (Επιμ.) (2011) ΘΕΜΑΤΑ ΓΗΡΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Αβεντισιόν-Παγοροπούλου, Α. (2000). ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ. Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση.</p> <p>Slatev, R. (2003). ΓΗΡΑΤΕΙΑ: ΘΛΙΜΜΕΝΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΝΟΙΞΗ; Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>ΞΕΝΑ: Cavanaugh, J., & Blanchard-Fields, F. (2006) ADULT DEVELOPMENT AND AGING. (4th ed.). United States: Wadsworth.</p> <p>Foos, P., W., Clark, M., C., (2008) HUMAN AGING, New Jersey: Prentice Hall.</p>					
Αξιολόγηση	Εξετάσεις Συμμετοχή στο μάθημα Εργασίες	<table><tr><td>70%</td></tr><tr><td>10%</td></tr><tr><td>20%</td></tr><tr><td>100%</td></tr></table>	70%	10%	20%	100%
70%						
10%						
20%						
100%						
Γλώσσα	Ελληνική					

Τίτλος Μαθήματος	Κοινωνική πολιτική και προγράμματα στήριξης ηλικιωμένων ατόμων				
Κωδικός Μαθήματος	GRL603				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο Έτος / 1 ^ο Εξάμηνο Φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Πέτρος Σταθόπουλος				
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών των επαγγελματιών φροντίδας με τις βασικές έννοιες του σχεδιασμού, του προγραμματισμού, της διαχείρισης έργου, του ελέγχου και της αξιολόγησης, τα αποτελέσματα των οποίων χαρακτηρίζουν και προσδιορίζουν το σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός προγράμματος. Παρουσιάζεται η διαδικασία ανάλυσης ενός κοινωνικού προβλήματος, ο διαδοχικός σχεδιασμός εναλλακτικής στρατηγικής, η πρακτική εφαρμογή της και η σημασία της αξιολόγησης αποτελέσματος λειτουργικότητας της προταθείσας λύσης. Απώτερος στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές τα επιστημονικά εφόδια που θα τους επιτρέψουν να αναλύουν τις γενικές και ειδικές παραμέτρους που συνιστούν και συντηρούν ένα κοινωνικό πρόβλημα, να αντιμετωπίζουν τις διοικητικές και άλλες δραστηριότητες με τη δέουσα υπευθυνότητα και να διαχειρίζονται κατάλληλα και αποτελεσματικά ένα, κοινωνικού χαρακτήρα, πρόγραμμα.</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επεξηγεί την ιστορική εξέλιξη και τις θεωρητικές προσεγγίσεις των τομέων Κοινωνικού Σχεδιασμού και Κοινωνικής Πολιτικής. • Εφαρμόζει δεξιότητες για την εφαρμογή των μεθόδων Κοινωνικού Σχεδιασμού. • Συσχετίζει γνώσεις για τη σχέση της Κοινωνικής Εργασίας και του ρόλου του Κοινωνικού Λειτουργού καθώς και των λοιπών επαγγελματιών φροντίδας στον σχεδιασμό προγραμμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας. • Εφαρμόζει προγράμματα κοινωνικού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο. • Αξιολογεί την εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής. • Αναγνωρίζει και να αξιολογεί τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής για ηλικιωμένους. 				

Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσίαση και διασαφήνιση της έννοιας, του περιεχομένου και της σημασίας του κοινωνικού σχεδιασμού και της κοινωνικής πολιτικής. • Επεξήγηση της επιλεξιμότητας κριτηρίων. Παράθεση διαφορετικών τεχνικών και μεθόδων. • Ανάλυση διαδικασίας, πρακτική εφαρμογή προτεινόμενης λύσης και μέθοδοι παρακολούθησης πορείας έργου. • Παρουσίαση μεθόδων και τεχνικών αξιολόγησης με έμφαση στις διάφορους είδους αντιστάσεις από το προσωπικό και τους τελικούς χρήστες. • Επεξήγηση και πρακτική κατανόηση της αποτελεσματικής διαχείρισης ενός προγράμματος κοινωνικού χαρακτήρα, μέσα από την παρουσίαση «εικονικών» και πραγματικών περιπτώσεων. • Χαρακτηριστικά του κράτους πρόνοιας στην Ελλάδα και Κύπρο. • Κοινωνική πολιτική και Τρίτη ηλικία, παρεχόμενα προγράμματα. 		
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη		
Βιβλιογραφία	<p>ΕΛΛΗΝΙΚΑ: Ανθοπούλου, Θ., Ντύκεν, Μαρί-Ν., & Μωϋσίδης, Α. (2002) ΟΙ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΧΩΡΟ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΨΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ - Μελέτη περίπτωσης σε δύο κοινότητες. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Ζαϊμάκης Γ., Κανδυλάκη Α. (επιμ.) (2005) ΔΙΚΤΥΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ: ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΕ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΣΕ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ, Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Ιατρίδης, Δ. (2005) ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Ιατρίδης, Δ., (1990) ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Ιγγλεζάκης Ι. (2005) ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ, Αθήνα: Σάκουλας.</p> <p>Κασιμάτη, Κ., (2002) ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ, Αθήνα: Gutenberg.</p>		

Κουσκουβέλης Η. Ι. (1997) ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΚΡΙΣΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Lewis G., Gewirtz S., Clarke J. (επιμ.) (2000) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ, Αθήνα: Gutenberg.

Μάρδας, Γ., Δ., (2005) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Θεωρία και πράξη, Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.

Ματσαγγάνης Μ. (2004) Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ. Ο ρόλος του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε μια σύγχρονη κοινωνική πολιτική, Αθήνα: Κριτική.

Πουλοπούλου, Η. (1999) ΈΛΛΗΝΕΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ. Παρελθόν Παρόν & Μέλλον. Αθήνα: Έλλην.

Spicker P. (2000) ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ: ΜΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑΣ, Αθήνα: Διόνικος.

Σταθόπουλος, Π., Α. (2005) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ: Ιστορική εξέλιξη, νέες κατευθύνσεις, Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.

Σταθόπουλος, Π., Α. (2015) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.

Στασινοπούλου, Ο., (1996) ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, Αθήνα: Gutenberg.

Στρατηγάκη Μ. (2007) ΤΟ ΦΥΛΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Συλλογικός τόμος, (2009) ΖΩΗ 50+ ΥΓΕΙΑ, ΓΗΡΑΝΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ, Αθήνα: Κριτική.

ΞΕΝΑ:

Adams, R., (2002) SOCIAL POLICY FOR SOCIAL WORK, Palgrave Macmillan, London.

Altier, W., J., (1999) THE THINKING MANAGER'S TOOLBOX: EFFECTIVE PROCESSES FOR PROBLEM SOLVING AND DECISION MAKING Oxford University Press Inc, USA.

Berg W., (2005) MATTERS DIFFER: Comparative Studies in Social Work and Social Policy, Shaker Verlag GmbH, Germany.

Bonoli G., George V. & Taylor-Gooby P. (2000) EUROPEAN WELFARE FUTURES. Towards a theory of retrenchment . Polity Press, Oxford.

	<p>Burgess H. (2004) EFFECTIVE LEARNING AND TEACHING IN SOCIAL POLICY AND SOCIAL WORK Routledge, London.</p> <p>Cox, C., B. (2015) SOCIAL POLICY FOR AN AGING SOCIETY: A HUMAN RIGHTS PERSPECTIVE, New York: Springer Publishing Company, LLC.</p> <p>Dowling, S., Manthorpe, J., Cowley, S., King, S., Raymond, V., Perez, W., Weinstein P., (2006) PERSON-CENTERED PLANNING IN SOCIAL CARE: A SCOPING REVIEW Joseph Rowntree Foundation, York.</p> <p>Esping-Andersen G. (1990) THE THREE WORLDS OF WELFARE CAPITALISM. Polity Press, Cambridge.</p> <p>Parker, J., Bradley G., (2003) SOCIAL WORK PRACTICE: ASSESSMENT, PLANNING, INTERVENTION AND REVIEW Learning Matters, Exeter.</p> <p>Philp, I. (ed) (2001) FAMILY CARE OF OLDER PEOPLE IN EUROPE, Vol 46 of Biomedical and Health Research, IOS Press. ISBN print 978-1-58603-153-4</p> <p>Poon, J.P.H., Button, K., Nijkamp, P., (2006) SOCIAL PLANNING - CLASSICS IN PLANNING S. V. 1 Edward Elgar Publishing Ltd, Cheltenham</p> <p>Streifer P., A., (2004) TOOLS AND TECHNIQUES FOR EFFECTIVE DATA-DRIVEN DECISION MAKING Scarecrow Education.</p> <p>Wacker, R., Roberto, K., & Piper, L. (2002) COMMUNITY RESOURCES FOR OLDER ADULTS: Programs and Services in an Era of Change. Beverly Hills, CA: SAGE Publications.</p> <p>Journal of Aging & Social Policy, London: Routledge.</p>	
Αξιολόγηση	<div><div><div>Εξετάσεις</div><div>Συμμετοχή στο μάθημα</div><div>Εργασίες</div></div><div><div>70%</div><div>10%</div><div>20%</div><div>100%</div></div></div>	
Γλώσσα	Ελληνική	

Τίτλος Μαθήματος	Διοίκηση Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας: Ηλικιωμένα Άτομα				
Κωδικός Μαθήματος	GRL611				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο Έτος / 2 ^ο Εξάμηνο φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Πέτρος Σταθόπουλος				
ECTS	8	Διαλέξεις / εβδομάδα	2 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	1 Ώρα
Στόχος Μαθήματος	<p>Το μάθημα της διοίκησης μονάδων υγείας και πρόνοιας έχει σχεδιαστεί να δώσει στους φοιτητές τα κατάλληλα εργαλεία και γνώσεις για να αναλύσουν και να θέσουν στην πράξη την Ηγετική Διεύθυνση σε σχέση με την φροντίδα υγείας και την κοινωνική φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων. Παρέχει επίσης στους φοιτητές τις εξελίξεις και τον τρόπο σκέψης στην ηγετική διεύθυνση και πως αυτό εφαρμόζεται στην πράξη, και πιο συγκεκριμένα στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας ηλικιωμένων ατόμων.</p> <p>Θα μπορούν να παρουσιάζουν και αναλύουν τις βασικές δραστηριότητες της διοίκησης ανθρωπίνων πόρων, και να αποκτήσουν τις απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες που πρέπει να κατέχει ένα αποτελεσματικό στέλεχος διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού. Θα κατέχουν τις βασικές αρχές των θεωριών και μοντέλων της οργανωσιακής συμπεριφοράς - διοίκησης ανθρωπίνων πόρων και ηγεσίας στις υπηρεσίες υγείας και θα αναπτύσσουν αποτελεσματικές προσεγγίσεις στη διαχείριση του ανθρώπινου παράγοντα</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογεί και επεξηγεί τον ρόλο της ηγεσίας στη διεύθυνση στους τομείς της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας ηλικιωμένων ατόμων. • Περιγράφει το πεδίο δράσης του μάνατζμεντ και της ηγετικής διεύθυνσης όσον αφορά την υγεία και την κοινωνική φροντίδα στην Τρίτη ηλικία. • Αναγνωρίζει ότι η διοίκηση των ανθρωπίνων πόρων είναι η αποτελεσματική αξιοποίηση και ανάπτυξη του ανθρώπινου παράγοντα στις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας. • Παρουσιάζει και αναλύει τις βασικές δραστηριότητες της διοίκησης ανθρωπίνων πόρων. 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Περιγράφει τις βασικές αρχές των θεωριών και μοντέλων της οργανωσιακής συμπεριφοράς - διοίκησης ανθρώπινων πόρων και ηγεσίας στις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας. • Χρησιμοποιεί κατάλληλα εργαλεία, τεχνικές, μεθόδους και δεξιότητες για την αποτελεσματική διοίκηση των ανθρωπίνων πόρων. • Προσδιορίζει και αξιολογεί τους παράγοντες που επηρεάζουν την Διεύθυνση και Ηγεσία και να καθορίζει την οργανωτική κουλτούρα και την επίδραση που έχουν στην επίτευξη αποδοτικής Ηγετικής Διεύθυνσης σε χώρους φροντίδας ηλικιωμένων • Αναλύει με κριτική προσέγγιση τα αποτελέσματα της έρευνας και της σκέψης στο μάνατζμεντ και να εκτιμά την επίδραση που έχει στην πράξη. 		
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να γνωρίζουν, κατανοούν και αξιολογούν τον τρόπο σκέψης σε σχέση με το μάνατζμεντ και να περιγράφουν τον τομέα του μάνατζμεντ και τη συμβολή της ηγεσίας στη διεύθυνση, πως υπεισέρχεται και εφαρμόζεται στον τομέα της υγείας και πρόνοιας. Να αναλύουν με κριτική προσέγγιση, έρευνα και σκέψη το μάνατζμεντ και την επίδραση που έχει στην πρακτική εφαρμογή στη φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων.</p> <p>Θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τους τρόπους αποτελεσματικής διοίκησης των ανθρωπίνων πόρων στις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, να επεξηγούν τις απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες που πρέπει να κατέχει ένα αποτελεσματικό στέλεχος διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού. Θα αποκτήσουν επίσης τη δυνατότητα εφαρμογής κατάλληλων εργαλείων, τεχνικών, μεθόδων και δεξιοτήτων για την αποτελεσματική διοίκηση των ανθρωπίνων πόρων.</p> <p>Το μάθημα θα εισαγάγει τους φοιτητές στη σύγχρονη προσέγγιση του θέματος και της σκέψης πως η ηγετική διεύθυνση μπορεί να πληροφορεί και καθοδηγεί τον τρόπο με τον οποίο αυτή εφαρμόζεται, εξειδικευμένα στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας ηλικιωμένων ατόμων.</p>		
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη		
Βιβλιογραφία	<p>Alimo-Metcalfe, B. & Alban-Metcalfe, J. (2003). 'Leadership development in public sector organisations'. In J. Storey (ed.). Current Issues in Leadership & Management Development. Routledge.</p> <p>Δ. Μπουραντάς. Μάνατζμεντ. Εκδόσεις Μπένου 2002 Δ. Μπουραντάς. Ηγεσία. Ο δρόμος της διαρκούς επιτυχίας. Εκδόσεις Κριτική. 2005</p>		

	<p>Γούλα Α. Διοίκηση και διαχείριση νοσοκομείου. Ελληνική εμπειρία και πρακτική. Εκδόσεις Παπαζήση, 2007.</p> <p>Παπαλεξανδρή Ν., Μπουραντάς Δ. Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα, 2003.</p> <p>Σταθόπουλος Π. Α. Οργάνωση και διοίκηση κοινωνικών υπηρεσιών, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2012.</p> <p>Northouse, P. (2010) Leadership: theory and practice, 4th edition London, Sage</p>					
Αξιολόγηση	<p>Εξετάσεις</p> <p>Συμμετοχή στο μάθημα</p> <p>Εργασίες</p>	<table><tr><td>70%</td></tr><tr><td>10%</td></tr><tr><td>20%</td></tr><tr><td>100%</td></tr></table>	70%	10%	20%	100%
70%						
10%						
20%						
100%						
Γλώσσα	Ελληνική					

Τίτλος Μαθήματος	Μεθοδολογία της έρευνας				
Κωδικός Μαθήματος	GRL612				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο Έτος / 2 ^ο Εξάμηνο φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Μάριος Βρυωνίδης				
ECTS	7	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	<p>Το συγκεκριμένο μάθημα έχει ως σκοπό να καταστήσει τους φοιτητές/τριες ικανούς στην επιστημονική αναζήτηση πληροφοριών και γνώστες των βασικών αρχών οργάνωσης και διεξαγωγής μιας επιστημονικής έρευνας στο τομέα των επιστημών υγείας και πρόνοιας. Επίσης μέσω του συγκεκριμένου μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να αναπτύξουν δεξιότητες όσον αφορά τις μεθόδους αξιολόγησης της αρθρογραφίας και να αντιληφθούν την σημασία της ηθικής στην διεξαγωγή μιας έρευνας. Τελειώνοντας, με την ολοκλήρωση του μαθήματος θα πρέπει οι φοιτητές/τριες να εμπεδώσουν την αξία της μεθοδολογίας έρευνας στην εφαρμογή τεκμηριωμένης πρακτικής στο τομέα των επιστημών υγείας και πρόνοιας.</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προσδιορίζει και να ερμηνεύει την αξία της μεθοδολογικής έρευνας στην εφαρμογή τεκμηριωμένης πρακτικής στο χώρο των επιστημών υγείας και πρόνοιας. • Θέτει ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις και να σχεδιάζει τη συλλογή δεδομένων • Προσδιορίζει και να ερμηνεύει τόσο τις ποσοτικές όσο και τις ποιοτικές μελέτες • Περιγράφει, να διακρίνει και να επιλέγει ένα προς ένα τα βήματα του ερευνητικού σχεδιασμού-πρωτοκόλλου και της συλλογής των δεδομένων τόσο σε ποσοτικού όσο και σε ποιοτικού τύπου μελέτη • Επιδεικνύει την ικανότητα της κριτικής ανάγνωσης επιστημονικών άρθρων στο χώρο των επιστημών υγείας και πρόνοιας • Επεξηγεί τα αποτελέσματα συστηματικών ανασκοπήσεων στο χώρο των επιστημών υγείας και πρόνοιας 				

	<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποιεί το πρόγραμμα SPSS ως εργαλείο απαραίτητο στην έρευνα. 		
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Με το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να γνωρίζουν το περιεχόμενο του μαθήματος Μεθοδολογία της Έρευνας με έμφαση στην έρευνα στο τομέα των επιστημών υγείας και πρόνοιας. Το μάθημα περιγράφει τις έννοιες και τις μορφές της επιστημονικής έρευνας, την ηθική στην έρευνα καθώς και τους επιστημονικούς τρόπους επίλυσης προβλημάτων στο χώρο των επαγγελματιών φροντίδας. Θα γίνει εκπαίδευση στην ανεύρεση πληροφοριών με προχωρημένες τεχνικές και στρατηγικές αναζήτησης σε πληθώρα βάσεων δεδομένων. Θα επεξηγηθούν και αποσαφηνισθούν οι έννοιες του ερευνητικού προβλήματος, των ερευνητικών υποθέσεων και πρωτοκόλλων καθώς και η πιλοτική έρευνα. Θα διδαχθούν οι διάφοροι τρόποι δειγματοληψίας καθώς και οι έννοιες της αξιοπιστίας και εγκυρότητας. Θα αναλυθούν οι διάφορες απειλές που μπορεί να προσβάλλουν την εσωτερική και εξωτερική εγκυρότητα ενός πειράματος και οι τρόποι αντιμετώπισής τους. Οι φοιτητές/τριες θα διδαχθούν τα διάφορα μέσα και εργαλεία συλλογής δεδομένων καθώς και το χειρισμό των δεδομένων ανάλογα με τις μεταβλητές και τις κλίμακες που ανήκουν. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη συστηματική και στη κριτική της ποιότητας των δημοσιευμένων ερευνών. Επίσης, οι φοιτητές/τριες θα μάθουν τους διάφορους τρόπους συγγραφής και παρουσίασης μιας έρευνας και θα κάνουν πρακτική στα διάφορα συστήματα συγγραφής των αρθρογραφικών αναφορών. Τέλος, οι θεωρητικές έννοιες εξειδικεύονται στα πλαίσια εργαστηρίου Η/Υ όπου οι φοιτητές/τριες επεξεργάζονται και αναλύουν δεδομένα στο στατιστικό πακέτο SPSS, έτσι ώστε με το τέλος του μαθήματος να είναι σε θέση να επεξεργάζονται δεδομένα, να ετοιμάζουν πίνακες και διαγράμματα και να παράγουν στατιστικά αποτελέσματα.</p>		
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη		
Βιβλιογραφία	<p>ΕΛΛΗΝΙΚΑ:</p> <p>Γαλάνη, Π. (2015) ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΜΕ ΤΟ IBM SPSS STATISTICS, Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Π. Χ. Πασχαλίδης.</p> <p>Ιωαννίδης Ι., (2005) ΑΡΧΕΣ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, Αθήνα: Εκδόσεις Λίτσα.</p> <p>Παναγιωτάκος Δ, (2006) ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, Αθήνα: Εκδόσεις Β.Γ. Κωστάκη.</p>		

	<p>Ρούσσος, Π. Λ., & Τσαούσης, Γ. (2011) ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ SPSS, Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Ρόμπσον, Κ. (2010) Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Σαχίνη-Καρδάση Α. (2007) ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, Αθήνα: Εκδόσεις ΒΗΤΑ.</p> <p>ΞΕΝΑ: Huysamen G.K, (1994) METHODOLOGY FOR THE SOCIAL AND BEHAVIOURAL SCIENCES, Midrand: Southern Book Publishers.</p> <p>Kerlinger F.N, and Lee H.B.. (2000) FOUNDATIONS OF BEHAVIORAL RESEARCH, (4th Edition) Fort Worth, Texas, Harcourt College Publishers.</p>					
Αξιολόγηση	<p>Εξετάσεις</p> <p>Συμμετοχή στο μάθημα</p> <p>Εργασίες</p>	<table><tr><td>70%</td></tr><tr><td>10%</td></tr><tr><td>20%</td></tr><tr><td>100%</td></tr></table>	70%	10%	20%	100%
70%						
10%						
20%						
100%						
Γλώσσα	Ελληνική					

Τίτλος Μαθήματος	Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη Γεροντολογία				
Κωδικός Μαθήματος	HEL613				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο Έτος / 2 ^ο Εξάμηνο φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Θα ανακοινωθεί				
ECTS	7	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	<p>Η αξιολόγηση και παρέμβαση σε άτομα τρίτης ηλικίας με σωματικά προβλήματα, και ψυχολογικά προβλήματα μέσω διεπιστημονικής ομάδας παρέμβασης και με στόχο την ολιστική και σφαιρική προσέγγιση των προβλημάτων του ατόμου. Ενίσχυση της παραγωγικής γήρανσης μέσω της ενεργού συμμετοχής του ηλικιωμένου ατόμου σε δράσεις που μεγιστοποιούν την αυτονομία και τη λειτουργικότητά του.</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν την ανάγκη καθώς και τις δυναμικές και προκλήσεις της διεπιστημονικής συνεργασίας για τη φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων • Εφαρμόζουν σύγχρονες τεχνικές μάθησης, όπως η ομαδική διδασκαλία, η μάθηση μέσω επίλυσης προβλημάτων, η εξ αποστάσεως διδασκαλία και τα παιχνίδια ρόλων για την εκπαίδευση των ηλικιωμένων ατόμων και των φροντιστών τους • Εφαρμόζουν εφαρμογές των Η/Υ και των πολυμέσων για την ειδική ανάπτυξη και διατήρηση των γνωστικών δεξιοτήτων και της αυτονομίας ηλικιωμένων ατόμων • Αναγνωρίζουν δυνατότητες οριζόντιας και κάθετης ολοκλήρωσης των υπηρεσιών φροντίδας ηλικιωμένων ατόμων στο σπίτι, τον οίκο ευγηρίας και το νοσοκομείο, με στόχο τη συνέχεια στη φροντίδα • Εφαρμόζουν τεκμηριωμένες πρακτικές στη φροντίδα, με έμφαση στην εξατομίκευση των αναγκών κάθε ατόμου και στην ενεργό συμμετοχή του ιδίου και των οικείων του 				
Προαπαιτούμενα	GRL602	Συναπαιτούμενα		GRL603	

Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Η έννοια του κύκλου ποιότητας στις υπηρεσίες υγείας, φροντίδας και πρόνοιας</p> <p>Από το ιατροκεντρικό στο βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο της υγείας και της νόσου: εφαρμογή σε ηλικιωμένα άτομα</p> <p>Βιολογικοί, ψυχικοί και κοινωνικοί καθοριστές της υγείας: εφαρμογή στην τρίτη ηλικία</p> <p>Ολιστική προσέγγιση της αναπηρίας και της λειτουργικότητας: το πρότυπο ICF</p> <p>Εφαρμογές υποβοηθούμενης διαβίωσης (assisted living applications)</p> <p>Δυνατότητες υποστήριξης ηλικιωμένων ατόμων στο σπίτι: κοινοτική νοσηλευτική / ΠΦΥ</p> <p>Η άνοια ως πρόκληση δημόσιας υγείας: διεπιστημονική προσέγγιση και συνεργασία</p> <p>Η κατάθλιψη στην τρίτη ηλικία: πολυπαραγοντική αιτιολογία και αντιμετώπιση</p> <p>Η πρόκληση του επικείμενου θανάτου: βιοηθικές προεκτάσεις και τρόποι διαχείρισης</p>						
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη						
Βιβλιογραφία	<p>Χανιώτης Δ., Χανιώτης Φ. Γηριατρική. Εκδόσεις Λίτσας, 2013. ISBN:978-960-372-196-3</p> <p>Θέματα γηροψυχολογίας και γεροντολογίας</p> <p>Θ. Ι. Δαρδαβέσης, Λ. Β. Χουσιάδας, Α. Ευκλείδη, Ι. Νούσκας, Δ. Γ. Χατζηχρήστου, Μαγδαληνή Κώστα - Τσολάκη, Α. Μπένος. Θέματα Γηροψυχολογίας και Γεροντολογίας. επιμέλεια: Αναστασία Κωσταρίδου – Ευκλείδη. Πεδίο, 2011. ISBN 978-960-9552-52-3</p> <p>Foot, C., Stanners, C. (2002) INTEGRATING CARE FOR OLDER PEOPLE: NEW CARE FOR OLD, A SYSTEMS APPROACH, London: Jessica Kingsley.</p> <p>Talley, R., C., Travis, S., S. (Eds.) (2014) MULTIDISCIPLINARY COORDINATED CAREGIVING: RESEARCH • PRACTICE • POLICY, New York: Springer.</p>						
Αξιολόγηση	<p>Εξετάσεις</p> <p>Συμμετοχή στο μάθημα</p> <p>Εργασίες</p>	<table><tr><td>70%</td></tr><tr><td>10%</td></tr><tr><td>20%</td></tr><tr><td>100%</td></tr></table>	70%	10%	20%	100%	
70%							
10%							
20%							
100%							
Γλώσσα	Ελληνική						

Τίτλος Μαθήματος	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία				
Κωδικός Μαθήματος	GRL690				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο Έτος / 3 ^ο Εξάμηνο φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Θα ανακοινωθεί				
ECTS	14	Διαλέξεις / εβδομάδα	1 Ώρα	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	Η διατριβή περιλαμβάνει το σχεδιασμό και την εκτέλεση ενός ερευνητικού θέματος και τη συγγραφή του κειμένου που θα περιλαμβάνει 16-20,000 λέξεις. Οι τίτλοι των ερευνητικών θεμάτων θα συνομολογούνται μεταξύ του φοιτητή και του καθορισμένου επιβλέποντος καθηγητού.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα που σχετίζεται με τη γεροντολογία • Αναλαμβάνει συστηματική και κριτική επισκόπηση της βιβλιογραφίας που σχετίζεται με το πρόβλημα που έχουν επιλέξει για τη διατριβή τους • Επιλέγει και να κάνει χρήση μεταξύ όλων των κατάλληλων ερευνητικών μεθοδολογιών για να μελετήσει το πρόβλημα • Σχεδιάζει το κατάλληλο πρωτόκολλο για την εκπόνηση της έρευνας • Εκτελεί ένα ερευνητικό πρόγραμμα και να συλλέγει τα απαραίτητα στοιχεία και δεδομένα • Αναλύει και παρουσιάζει δεδομένα • Συγγράφει το ειρημένο θέμα • Προσεγγίζει το θέμα διεπιστημονικά και με συνεργάσιμο τρόπο • Συνοψίζει και να παρουσιάζει τις ιδέες που ανάπτυξε σε ακροατήριο 				
Προαπαιτούμενα	Οι φοιτητές πρέπει να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τα μαθήματα των 2 πρώτων εξαμήνων	Συναπαιτούμενα		Κανένα	

Περιεχόμενο Μαθήματος	Με το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται με σαφήνεια τα απαιτούμενα βήματα για να ετοιμάσουν την μελέτη και να γνωρίζουν τις διαφορετικές μεθοδολογίες που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να απαντηθούν οι διάφορες ερωτήσεις που παρουσιάζονται στην πορεία της ολοκλήρωσης της μελέτης. Θα αντιλαμβάνονται πλήρως πως θα επεξηγούν τα διάφορα στοιχεία και δεδομένα ποσοτικά και ποιοτικά. Θα αποκτήσουν τις γνώσεις να σχολιάζουν με κριτική προσέγγιση τη δική τους μελέτη αλλά και άλλες μελέτες. Θα αποκτήσουν την δυνατότητα να εργάζονται με τέτοιο τρόπο που να διασφαλίζεται η συνεχόμενη επαγγελματική ανάπτυξη και θα αποκτηθούν οι γνώσεις για την παρουσίαση και διάδοση των αποτελεσμάτων.					
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη, συμβουλευτική καθοδήγηση, ερευνητική εργασία και παρουσίαση έρευνας					
Βιβλιογραφία	Οδηγός εκπόνησης μεταπτυχιακής εργασίας ΕΠΚ					
Αξιολόγηση	Γραπτή Μελέτη Παρουσίαση Έρευνας	<table><tr><td>60%</td></tr><tr><td>40%</td></tr><tr><td>100%</td></tr></table>		60%	40%	100%
60%						
40%						
100%						
Γλώσσα	Ελληνική					

Τίτλος Μαθήματος	Πρακτική				
Κωδικός Μαθήματος	GRL620				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο Έτος / 2 ^ο Εξάμηνο φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Ευανθία Παπασάββα				
ECTS	9	Διαλέξεις / εβδομάδα	Τίποτε	Εργαστήρια / εβδομάδα	5 Ώρες Πρακτική
Στόχος Μαθήματος	Το μάθημα έχει σκοπό την εις βάθος κατανόηση της εφαρμογής μέσα από την ανάπτυξη επαγγελματικής σχέσης, συνέντευξης, διάγνωσης, ανάπτυξης σχεδίου δράσης και παροχής υπηρεσιών με βάση την θεωρητική διδασκαλία, την ανάλυση και σύνθεση δεδομένων για τη δημιουργία διαγνωστικής αντίληψης ως προς την αντιμετώπιση περιπτώσεων που αφορούν άτομα, οικογένειες, ομάδες και κοινότητες.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμόζει τις γνώσεις και δεξιότητες κατά την άσκηση. • Εφαρμόζει τις διάφορες θεωρίες και μοντέλα παρέμβασης στην επαγγελματική του σχέση, τη συνέντευξη, τη διαγνωστική εκτίμηση, και τον χειρισμό περιπτώσεων. • Αναπτύσσει προγράμματα και υπηρεσίες που να αφορούν τη συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα. • Αναγνωρίζει τη διαπολιτισμικότητα και να διαμορφώνει σχέδιο παρέμβασης με βάση την κουλτούρα αυτών που εξυπηρετεί. • Αξιολογεί την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών και προγραμμάτων και των μεθόδων παρέμβασης. • Συνεργάζεται με όλες τις ειδικότητες με σκοπό την ολιστική φροντίδα και συνολική ευημερία των ηλικιωμένων ατόμων.				
Προαπαιτούμενα	HEL601, GRL602 και GRL603		Συναπαιτούμενα	Κανένα	
Περιεχόμενο Μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές γνώσεις και δεξιότητες στο χειρισμό περιπτώσεων. • Εφαρμογή των διαφόρων μοντέλων και σταδίων παρέμβασης στην άσκηση. • Ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση των προσφερομένων προγραμμάτων και υπηρεσιών.				

	<ul style="list-style-type: none"> Εμβάθυνση των δυναμικών παραγόντων στην ανάπτυξη της επαγγελματικής σχέσης με άτομα, οικογένειες, ομάδες, κοινότητες. 								
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	<p>Πρακτική σε πλαίσιο με το οποίο συνεργάζεται το Πρόγραμμα Γεροντολογίας.</p> <p>Στο πλαίσιο πρακτικής θα ορίζεται Υπεύθυνος Εκπαίδευσης ο οποίος θα συμπαρίσταται και θα συμβουλεύει τον φοιτητή.</p> <p>Από το πρόγραμμα Γεροντολογίας επίσης ορίζεται Υπεύθυνος της πρακτικής ο οποίος θα οργανώνει και θα εποπτεύει την πρακτική, θα συντονίζει τις επισκέψεις των εξειδικευμένων ακαδημαϊκών καθηγητών και γενικά θα είναι ο μεσάζων μεταξύ του πανεπιστημίου, του πλαισίου πρακτικής και του ακαδημαϊκού προσωπικού.</p> <p>Το σύνολο ωρών της Πρακτικής είναι 104 ώρες (8 ώρες για 13 βδομάδες)</p>								
Βιβλιογραφία	<p>Wray, R., Luft, R., & Highlang, P. (2003) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. Αθήνα: Έλλην.</p> <p>Hyer, L. (ED.) (2013) PSYCHOLOGICAL TREATMENT OF OLDER ADULTS A HOLISTIC MODEL, New York: Springer Publishing Company.</p> <p>Phillips, J. E., Ajrouch, K., J., Hillcoat-Nalletamby, S. (2010) KEY CONCEPTS IN SOCIAL GERONTOLOGY, London: Sage.</p>								
Αξιολόγηση	<table> <tr> <td>Πρακτική Άσκηση</td><td>60%</td></tr> <tr> <td>Πορτφόλιο/στοχαστικό</td><td>30%</td></tr> <tr> <td>ημερολόγιο/αυτοβιογραφία</td><td>10%</td></tr> <tr> <td>Συμμετοχή</td><td>100%</td></tr> </table>	Πρακτική Άσκηση	60%	Πορτφόλιο/στοχαστικό	30%	ημερολόγιο/αυτοβιογραφία	10%	Συμμετοχή	100%
Πρακτική Άσκηση	60%								
Πορτφόλιο/στοχαστικό	30%								
ημερολόγιο/αυτοβιογραφία	10%								
Συμμετοχή	100%								
Γλώσσα	Ελληνική								

Τίτλος Μαθήματος	Συνήθη νοσήματα στην τρίτη ηλικία				
Κωδικός Μαθήματος	HEL604				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο Έτος / 2 ^ο Εξάμηνο Φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Θα ανακοινωθεί				
ECTS	8	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να βοηθήσει τους φοιτητές να κατανοήσουν τις γνώσεις που είναι απαραίτητες για τη φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων με κοινά σωματικά και ψυχικά νοσήματα. Το μάθημα προετοιμάζει τους φοιτητές να μπορούν να αναγνωρίζουν τα νοσήματα των διαφόρων συστημάτων και οργάνων του γηράσκοντος ανθρώπου.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αναγνωρίζει τις ιδιαιτερότητες της κλινικής αξιολόγησης στην τρίτη ηλικία • εκτιμά την κλινική εικόνα των διαφόρων συστημάτων του οργανισμού • αξιολογεί το ιστορικό του ασθενούς και να προσεγγίζει την ειδική ορολογία • ερμηνεύει την κλινική και τη διαγνωστική διαδικασία • αναγνωρίζει και να κατατάσσει την παθοφυσιολογία των διαφόρων συστημάτων και οργάνων • κατατάσσει τη συμπτωματολογία και σημειολογία των διαφόρων συστημάτων • αναγνωρίζει τις συχνότερες παθήσεις κάθε συστήματος και τη δυνητική επίπτωσή τους στη λειτουργικότητα του ηλικιωμένου ατόμου				
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα		Κανένα	
Περιεχόμενο Μαθήματος	Κλινική αξιολόγηση ασθενούς: Νόσος, Σύμπτωμα, Φυσικό σημείο, Διάγνωση, Διαγνωστική προσπέλαση. Λήψη ιστορικού, Μέθοδοι κλινικής εξέτασης των διαφόρων Συστημάτων, Περιοχών σώματος και Οργάνων				

	<p>Νοσήματα και παθοφυσιολογία των διαφόρων συστημάτων και οργάνων:</p> <p>Ανοσοποιητικού: Αυτο-άνοσες παθήσεις Ανοσο-ανεπάρκειες, Αλλεργικές αντιδράσεις</p> <p>Μυοσκελετικού: Συχνότερα νοσήματα Αρθρώσεων, του Συνδετικού ιστού και των Οστών.</p> <p>Ενδοκρινών Αδένων: Δομή και δράση των ορμονών. Σύνδρομο υπό και υπέρλειτουργίας: Υπόφυσης, Θυρεοειδούς και Παραθυρεοειδών, Επινεφριδίων και Γονάδων. Ενδοκρινείς Ογκοί παγκρέατος, Σακχαρώδης διαβήτης</p> <p>Αναπνευστικού: Κλινικές εκδηλώσεις νόσων του αναπνευστικού. Οξεία και χρόνια βρογχίτιδα. Πνευμονίες., Βρογχεκτασία. Εμφύσημα Πνευμοθώρακας. Σύνδρομο αναπνευστικής δυσχέρειας.. Ογκοί του πνεύμονα, Παθήσεις του υπεζωκότα. φυματίωση ΚυκλοφορικούΕνδοκαρδίτιδα. Περικαρδίτιδα. Μυοκαρδίτιδα. Καρδιακή ανεπάρκεια. Αρρυθμίες. Στηθάγχη. Έμφραγμα. Επείγοντα καρδιολογικά συμβάντα. Παθήσεις των αγγείων. Υπέρταση.</p> <p>Πεπτικού σωλήνα: Παθήσεις Οισοφάγου: (Οισοφαγίτιδα. Σύνδρομο Mallory Weiss. Διαφραγματοκήλη, αχαλασία, καρκίνος). Στομάχου (Πεπτικό έλκος) Εντέρου (Σύνδρομο δυσαπορρόφησης. Μη ειδικές φλεγμονώδεις εντερίτιδες. Νεοπλασμάτα λεπτού και παχέος εντέρου. Διάρροια. Δυσκοιλιότητα. Αιμορραγία ανωτέρου και κατωτέρου πεπτικού).</p> <p>Παγκρέατος: Οξεία και χρόνια παγκρεατίτιδα. Όγκοι του παγκρέατος Ήπατος και χοληφόρων: Οξεία και χρόνια ηπατική ανεπάρκεια.. Ίκτερος. Κίρρωση ήπατος (αίτια - επιπλοκές). Πυλαία υπέρταση - επιπλοκές. Ιογενείς και μη ιογενείς οξείες και χρόνιες ηπατίτιδες.. Καρκίνος του ήπατος.</p> <p>Αιμοποιητικού: - Αναιμίες (Σιδηροπενική, Μεγαλο βλαστικές. Απλαστική, Αιμολυτικές, Ερυθραιμία - Ακοκκιοκυτταραιμία Λευχαιμίες) - Λεμφώματα Διαταραχές πήξεως του αίματος (θρομβοπενία, αιμορροφιλία, διάχυτη ενδαγγειακή πήξη) -</p> <p>Λοιμώδη νοσήματα: Σεξουαλικά και αιματογενώς μεταδιδόμενες λοιμώξεις - Σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας (AIDS). Ρευματικές νόσοι. Νόσοι του κολλαγόνου. Ρευματοπάθειες και αγγειίτιδες, ινομυαλγία</p> <p>Συνήθεις ψυχιατρικές και νευρολογικές παθήσεις: άνοιες, κατάθλιψη, ΑΕΕ</p>
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη
Βιβλιογραφία	<p>Andreoli, C., 2003. Βασική Παθολογία. (Μετάφραση Αγγλικής Έκδοσης). 5th ed. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας.</p> <p>Bloom, S. Steele, H., 1999. Εσωτερική παθολογία του Toohey: βοήθημα για σπουδαστές επαγγελματιών υγείας. (Μετάφραση Αγγλικής Έκδοσης). Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Παρισιάνου.</p>

	Χαράτση – Γιωτάκη, Ε., 2010. Σύγχρονη εσωτερική παθολογία. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σιώκης.		
Αξιολόγηση	Εξετάσεις	70%	
	Συμμετοχή στο μάθημα	10%	
	Εργασίες	20%	
		100%	
Γλώσσα	Ελληνική		

Τίτλος Μαθήματος	Προαγωγή Υγείας στην τρίτη ηλικία				
Κωδικός Μαθήματος	HEL605				
Τύπος μαθήματος	Επιλεγόμενο				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο Έτος / 3 ^ο Εξάμηνο Φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Θα ανακοινωθεί				
ECTS	7	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	Κύριος σκοπός του μαθήματος είναι να βοηθήσει τους φοιτητές να αντιληφθούν: (α) Τη θεωρία και πρακτική της προαγωγής της υγείας και (β) Τις στάσεις, προκλήσεις, παρεμβάσεις για την προαγωγή της υγείας στην τρίτη ηλικία.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναλύει τους παράγοντες που καθορίζουν την υγεία και τους παράγοντες που επηρεάζουν την ατομική συμπεριφορά στην υγεία • Ανακαλεί την επίδραση που έχουν οι ανισότητες στον τομέα της υγείας • Συζητά τις θεωρίες και βασικές αρχές που αφορούν τις παρεμβάσεις για την προαγωγή της υγείας στην Τρίτη ηλικία • Συνοψίζει τις σχέσεις μεταξύ των παρεμβάσεων για την προαγωγή της υγείας, της δημόσιας υγείας και των πολιτικών στην υγεία • Εφαρμόζει τις απαραίτητες γνώσεις για την προαγωγή της υγείας • Αναγνωρίζει τις διάφορες πρακτικές προσεγγίσεων που εφαρμόζονται για την προαγωγή της υγείας • Αναγνωρίζει τις στρατηγικές και τους σχεδιασμούς για την εφαρμογή και αξιολόγηση των προγραμμάτων προαγωγής της υγείας στην Τρίτη ηλικία • Επιδεικνύει τις επικοινωνιακές τεχνικές και αντιλήψεις για την προαγωγή της υγείας • Αξιολογεί με κριτική προσέγγιση τις παρεμβάσεις για την προαγωγή της υγείας • Σχεδιάζει, εφαρμόζει και αξιολογεί βασικές παρεμβάσεις για την προαγωγή της υγείας στην Τρίτη ηλικία 				
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα		Κανένα	

Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Με το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τους καθοριστικούς παράγοντες της υγείας, τη σημασία της διάσκεψης της Alma Ata και της Διακήρυξης του Bangkok, τις αρχές, ορισμούς και θεώρηση της προαγωγής της υγείας. Θα γνωρίζουν τις ανισότητες στην Υγεία τις προσεγγίσεις και τα μοντέλα προαγωγής της Υγείας. Θα κατανοούν το ρόλο της πολιτικής και τις πολιτικές υγείας, ψυχοκοινωνικές θεωρίες αλλαγής της συμπεριφοράς τους κοινωνικούς παράγοντες που καθορίζουν την υγεία και τις επιπτώσεις στο ατομικό επίπεδο. Θα κατανοούν τις κοινωνικές θεωρίες αλλαγής της συμπεριφοράς, και ηθικά θέματα στην προαγωγή της υγείας. Θα είναι εξοικειωμένοι με το σχεδιασμό και τις παρεμβάσεις στην προαγωγή της υγείας.</p> <p>Θα αναπτύσσουν και εφαρμόζουν στρατηγικές για το αλκοόλ, το κάπνισμα, την παχυσαρκία, τη δυσκινησία, την κατάθλιψη, τις άνοιες και γενικά για όλα τα χρόνια νοσήματα που έχουν τις πρώτες θέσεις στην νοσηρότητα και θνησιμότητα του πληθυσμού στην τρίτη ηλικία.</p>						
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη						
Βιβλιογραφία	<p>Προαγωγή της υγείας Συγγραφέας: Δαρβίρη Χριστίνα Εκδότης: Ιατρικές Εκδόσεις Π. Χ. Πασχαλίδης Κωδικός προϊόντος: B135362</p> <p>Τζ. Κουρέα – Κρεμαστινού, δημόσια Υγεία, (Θεωρία-Πράξη-Πολιτικές)</p> <p>Beaglehole R., Bonita R., Public Health at the Crossroads: Achievements and Prospects, 2nd ed, Cambridge University Press, Cambridge 2004</p> <p>WHO, World Health Report 2002, Reducing Risks, Promoting Healthy Life, WHO, Geneva 2002</p>						
Αξιολόγηση	Εξετάσεις Συμμετοχή στο μάθημα Εργασίες	<table><tr><td>70%</td></tr><tr><td>10%</td></tr><tr><td>20%</td></tr><tr><td>100%</td></tr></table>		70%	10%	20%	100%
70%							
10%							
20%							
100%							
Γλώσσα	Ελληνική						

Τίτλος Μαθήματος	Οικογένεια και Τρίτη ηλικία				
Κωδικός Μαθήματος	GRL606				
Τύπος μαθήματος	Επιλεγόμενο				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο Έτος / 3 ^ο Εξάμηνο Φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Ελένη Αθανασίου				
ECTS	7	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	Ο σκοπός του μαθήματος είναι να δοθεί έμφαση στην αξιολόγηση, ανάλυση, κατανόηση προβλημάτων και διαφόρων άλλων ζητημάτων που απασχολούν την οικογένεια, να εξετάσει τους λόγους που ωθούν σε εντάσεις μεταξύ των μελών, και να μελετήσει τους τρόπους με τους οποίους οι παροχές κοινωνικών υπηρεσιών αντιμετωπίζουν την οικογένεια.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναλύουν και να εκτιμούν τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις στην εργασία με οικογένεια και να συνδέουν τη θεωρία με την εφαρμογή • Αναγνωρίζουν τη δυναμική της οικογένειας και των μελών της ξεχωριστά. • Περιγράφουν τις αλλαγές που υφίσταται η δομή της σύγχρονης οικογένειας, όπως και των προβλημάτων και ζητημάτων που απασχολούν τις οικογένειες. • Διαφοροποιούν από τις υφιστάμενες υπηρεσίες και προγράμματα για την οικογένεια και τους τρόπους που αυτά προσφέρονται. • Προβλέπουν τη διαφορετικότητα της οικογένειας με βάση την κουλτούρα, ηλικία, φύλο, και άλλες ιδιαιτερότητες που μπορούν να διαφοροποιήσουν την προσέγγιση στο πρόβλημα. • Αξιολογούν διαγενεακά ζητήματα στη σύγχρονη οικογένεια. • Αναγνωρίζουν θέματα βίας στην οικογένεια, κακοποίηση, παραμέληση ή εκμετάλλευση ηλικιωμένων. 				
Προαπαιτούμενα	Κανένα		Συναπαιτούμενα	Κανένα	

Περιεχόμενο Μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Γνώση για την δομή της οικογένειας και τον ρόλο που διαδραματίζουν τα μέλη της. • Η δυναμική της οικογένειας στο περιβάλλον της και η επίδραση του περιβάλλοντος στην οικογένεια. • Παρέμβαση με βάση τις ηθικές αξίες, αρχές και την εχεμύθεια που διέπουν τα επαγγέλματα φροντίδας. • Ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση σχεδίου παρέμβασης προς την οικογένεια σαν σύνολο, και προς τα μέλη της σαν άτομα. • Αναγνωρίζει παράγοντες που επηρεάζουν τη δομή, λειτουργία και επικοινωνία στην οικογένεια και διερευνά τις επιπτώσεις της ασθένειας μέλους της οικογένειας στη ζωή της οικογένειας ως σύστημα όπως και των μελών της ξεχωριστά.
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη
Βιβλιογραφία	<p>ΕΛΛΗΝΙΚΑ:</p> <p>Βεργέτη, Α. (2009) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΣΕ ΚΡΙΣΗ, Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Cochrane Allan (Επιμ.) (2010) ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Η ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ, Αθήνα: Μεταίχμιο.</p> <p>Goldenberg, I. & Goldenberg, H. (2005) ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ. ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ, Αθήνα: Έλλην.</p> <p>Τάνταρος, Σ. (2004) ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>ΞΕΝΑ:</p> <p>Corcoran, J. (2000) EVIDENCE-BASED SOCIAL WORK PRACTICE WITH FAMILIES. A LIFESPAN APPROACH. New York, NY: Springer Series on Social Work.</p> <p>Dejong, P., & Berg, I. K. (2002) INTERVIEWING FOR SOLUTIONS (2nd ed.). Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.</p> <p>Lynch, R. (2014) SOCIAL WORK PRACTICE WITH OLDER PEOPLE A POSITIVE PERSON-CENTRED APPROACH, London: Sage Pub. ISBN: 9781446201848</p> <p>McInnis-Dittrich, K. (2013) SOCIAL WORK WITH OLDER ADULTS, (4th Ed.), WITH PEARSON ETEXT. ISBN 13: 9780205860036 (978-0-205-86003-6)</p>

	<p>Piercy, K. W. (2010) WORKING WITH AGING FAMILIES THERAPEUTIC SOLUTIONS FOR CAREGIVERS, SPOUSES, & ADULT CHILDREN, New York: W.W. Norton & Company Inc.</p> <p>Thomlison, B. (2007) FAMILY ASSESSMENT HANDBOOK: An introductory practice guide to family assessment and intervention, Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.</p> <p>Philp, I. (ed) (2001) FAMILY CARE OF OLDER PEOPLE IN EUROPE, PHIVol 46 of Biomedical and Health Research, IOS Press. ISBN print 978-1-58603-153-4</p>					
Αξιολόγηση	<p>Εξετάσεις</p> <p>Συμμετοχή στο μάθημα</p> <p>Εργασίες</p>	<table><tr><td>70%</td></tr><tr><td>10%</td></tr><tr><td>20%</td></tr><tr><td>100%</td></tr></table>	70%	10%	20%	100%
70%						
10%						
20%						
100%						
Γλώσσα	Ελληνική					

Τίτλος Μαθήματος	Ειδικά θέματα Γεροντολογίας				
Κωδικός Μαθήματος	HEL607				
Τύπος μαθήματος	Επιλεγόμενο				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο Έτος / 3 ^ο Εξάμηνο Φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Θα ανακοινωθεί				
ECTS	7	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	Το συγκεκριμένο μάθημα στοχεύει στην σε βάθος διερεύνηση θεμάτων ειδικού ενδιαφέροντος στην γεροντολογία όπως αυτά προκύπτουν μέσα από τα νέα ερευνητικά δεδομένα και τη σύγχρονη βιβλιογραφία. Καλείται επίσης να καλύψει τις ανάγκες των επαγγελματιών υγείας και πρόνοιας που εργάζονται με ηλικιωμένα άτομα.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζει τα σημαντικά ζητήματα που προκύπτουν μέσω της σύγχρονης βιβλιογραφίας και έρευνας στην γεροντολογία. • Χρησιμοποιεί τη νέα τεχνολογία στην φροντίδα των ηλικιωμένων. • Αξιολογεί συνολικά τις ανάγκες των ηλικιωμένων και να παρεμβαίνει ολιστικά. • Εργάζεται διεπιστημονικά με στόχο τη συνολική ευημερία των ηλικιωμένων.				
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα		Κανένα	
Περιεχόμενο Μαθήματος	Τα θέματα που περιλαμβάνονται στο συγκεκριμένο μάθημα ποικίλουν. Ενδεικτικά, συγκαταλέγονται θέματα που προκύπτουν από νέα ερευνητικά δεδομένα όπως: ζητήματα επικοινωνίας, χρήση νέων τεχνολογιών για την καλύτερη φροντίδα ηλικιωμένων, προαγωγή της υγιούς γήρανσης, ολιστική φροντίδα, ηθικά ζητήματα και τρίτη ηλικία, ενεργή γήρανση, μακροβιότητα, θεραπείες τέχνης, κινητικότητα, διατροφή, ζητήματα φύλου και εθνικότητας, ανθρώπινα δικαιώματα, διακρίσεις λόγω ηλικίας, κακοποίηση, παραμέληση ή/και οικονομική εκμετάλλευση υπερηλίκων, χρόνια ασθένεια, ανακουφιστική φροντίδα, θάνατος και πένθος, πνευματικότητα, ευθανασία, ανάγκες φροντιστών, κλπ.				

Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη								
Βιβλιογραφία	<p>Foot, C., Stanners, C. (2002) INTEGRATING CARE FOR OLDER PEOPLE: NEW CARE FOR OLD, A SYSTEMS APPROACH, London: Jessica Kingsley.</p> <p>Moody, H., R., Sasser, J., R. (2015) AGING: CONCEPTS AND CONTROVERSIES, (8th Ed.), London: Sage.</p> <p>European Journal of Ageing Journal of Applied Gerontology Journal of Gerontology Journal of International Gerontology Psychology and Aging</p>								
Αξιολόγηση	<table> <tr> <td>Εξετάσεις</td><td>70%</td></tr> <tr> <td>Συμμετοχή στο μάθημα</td><td>10%</td></tr> <tr> <td>Εργασίες</td><td>20%</td></tr> <tr> <td></td><td>100%</td></tr> </table>	Εξετάσεις	70%	Συμμετοχή στο μάθημα	10%	Εργασίες	20%		100%
Εξετάσεις	70%								
Συμμετοχή στο μάθημα	10%								
Εργασίες	20%								
	100%								
Γλώσσα	Ελληνική								

Τίτλος Μαθήματος	Φαρμακολογία στην τρίτη ηλικία				
Κωδικός Μαθήματος	HEL608				
Τύπος μαθήματος	Επιλεγόμενο				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο Έτος / 3 ^ο Εξάμηνο Φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Σωτήρης Μιχαλέας				
ECTS	7	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	Να δώσει γνώσεις στο φοιτητή για ασφαλή διαχείριση και χορήγηση φαρμακευτικών σκευασμάτων, να γνωρίζει τις δράσεις, τις αντιδράσεις, καθώς και τις παρενέργειες των διαφόρων συνήθων κατηγοριών φαρμάκων για ηλικιωμένα άτομα. Ειδικότερα, παροχή γνώσεων στους φοιτητές για τις αρχές τη φαρμακοδυναμικής, της φαρμακοκινητικής, της θεραπευτικής και της συνταγογραφίας στην τρίτη ηλικία.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζει τα φάρμακα, τις διάφορες κατηγορίες τους και δοσολογίες • Περιγράφει και να αναλύει τη δράση, τις ενδείξεις, την αποτελεσματικότητα και τις παρενέργειες των διαφόρων κατηγοριών των συχνότερων φαρμάκων σε ηλικιωμένα άτομα • Αξιολογεί και να προσαρμόζει τη δοσολογία των φαρμάκων ανά ηλικιωμένο ασθενή, με βάση συννοσηρότητες και χρόνιες ανεπάρκειες οργάνων • Εφαρμόζει τη χορήγηση των φαρμάκων από όλες τις οδούς εντός και εκτός νοσοκομείου				
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα		Κανένα	
Περιεχόμενο Μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή στην επιστήμη της φαρμακολογίας. • Φαρμακοκινητική και φαρμακοδυναμική. • Κατηγορίες φαρμάκων και συναφείς ορισμοί τρόποι χορήγησης φαρμάκων. • Ενδοφλέβια φάρμακα και ορροί. • Στοιχεία νομοθεσίας για τη χορήγηση φαρμάκων.				

	<ul style="list-style-type: none"> • Πιθανά προβλήματα στη λήψη φαρμάκων. • Πηγές πληροφόρησης. • Εκπαίδευση ασθενή. • Συνήθη φάρμακα και λοιμώδεις παθήσεις. • Συνήθη φάρμακα και μεταβολικές ασθένειες. • Συνήθη φάρμακα και ψυχικές ασθένειες. • Συνήθη φάρμακα και μυοσκελετικά προβλήματα. • Φάρμακα ομοιοπαθητικής. • Συνήθεις ανεπιθύμητες ενέργειες και πολυφαρμακία σε ηλικιωμένα άτομα 								
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη								
Βιβλιογραφία	<p>S.J. Hopkins, ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ, Εκδόσεις ΒΗΤΑ</p> <p>Γαλανοπούλου – Κούβαρη, Λιάπη, ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Εκδόσεις Πασχαλίδης</p> <p>Page C., ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ, Εκδόσεις Πασχαλίδης</p> <p>Trounce J. Gould, ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ, Εκδόσεις Παρισιάνος</p> <p>Κιούσης Ν. , ΠΑΡΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΟΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ, Εκδόσεις Πασχαλίδης</p> <p>Α. Παραδέλλης, ΑΛΛΗΛΟΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ Εκδόσεις University Studio Press</p>								
Αξιολόγηση	<table> <tr> <td>Εξετάσεις</td><td>70%</td></tr> <tr> <td>Συμμετοχή στο μάθημα</td><td>10%</td></tr> <tr> <td>Εργασίες</td><td>20%</td></tr> <tr> <td></td><td>100%</td></tr> </table>	Εξετάσεις	70%	Συμμετοχή στο μάθημα	10%	Εργασίες	20%		100%
Εξετάσεις	70%								
Συμμετοχή στο μάθημα	10%								
Εργασίες	20%								
	100%								
Γλώσσα	Ελληνική								

Τίτλος Μαθήματος	Αποκατάσταση στην τρίτη ηλικία				
Κωδικός Μαθήματος	HEL609				
Τύπος μαθήματος	Επιλεγόμενο				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο Έτος / 3 ^ο Εξάμηνο Φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Θα ανακοινωθεί				
ECTS	7	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	Η αξιολόγηση και παρέμβαση αποκατάστασης σε άτομα τρίτης ηλικίας με σωματικά προβλήματα, και ψυχολογικά προβλήματα. Ενίσχυση της παραγωγικής γήρανσης.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν τις ψυχολογικές διεργασίες του ατόμου που πεθαίνει, τις ψυχολογικές επιπτώσεις της αναπηρίας στους ηλικιωμένους, την κατάθλιψη στους ηλικιωμένους, σε άτομα με Alzheimer και σε άτομα με χρόνιο πόνο. • Εξετάζουν και εκτιμούν τις ανάγκες αποκατάστασης των ατόμων τρίτης ηλικίας, με σωματικά και ψυχολογικά προβλήματα • Σχεδιάζουν και οργανώνουν προγράμματα επανεκπαίδευσης για άτομα τρίτης ηλικίας που στοχεύουν στη διατήρηση ενέργειας, στην εκπαίδευση σε προσαρμοστικό εξοπλισμό (όπως στη σανίδα μπάνιου), στην απλοποίηση εργασιών, στην προσαρμογή και στην τροποποίηση δραστηριοτήτων. • Συνθέτουν προγράμματα αποκατάστασης σε άτομα με σωματικά προβλήματα, π.χ. αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο, νόσο του Parkinson, αρθρίτιδα κλπ. • Σχεδιάζουν και οργανώνουν τεχνικές αποκατάστασης σε οίκους ευγηρίας που σχετίζονται με δραστηριότητες καθημερινής ζωής ή αυτοφροντίδα, όπως η σίτιση και το ντύσιμο. • Αξιολογούν ένα άτομο τρίτης ηλικίας από πλευράς αναπηρίας/λειτουργικότητας.				
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα		
Περιεχόμενο Μαθήματος	Παρεμβάσεις αποκατάστασης για άτομα του γηριατρικού πληθυσμού τα οποία έχουν μία ή περισσότερες από τις παρακάτω διαγνώσεις:				

	<p>νόσο Αλτσχάιμερ, αρθρίτιδα, κατάθλιψη, Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο, γενικευμένη αδυναμία, Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια ή νόσο του Parkinson. Αξιολόγηση του επιπέδου ανεξαρτησίας τους και της γνωστικής τους λειτουργίας. Εκμάθηση παρεμβάσεων για να μεγιστοποιήσουν την ανεξαρτησία και τη λειτουργία μέσω αποκαταστασιακών και αντισταθμιστικών στρατηγικών, με απώτερο σκοπό το άτομο τρίτης ηλικίας να ανακτήσει την ικανότητα να ζει ανεξάρτητα στο σπίτι. Επανεκπαίδευση ατόμων τρίτης ηλικίας που στοχεύουν στη διατήρηση ενέργειας, στην εκπαίδευση σε προσαρμοστικό εξοπλισμό (όπως στη σανίδα μπάνιου), στην απλοποίηση εργασιών, στην προσαρμογή και στην τροποποίηση δραστηριοτήτων προς πρόοδο επί των μεταβαλλόμενων ικανοτήτων του ατόμου τρίτης ηλικίας, την εκπαίδευση και την υποστήριξη του φροντιστή, την ασφάλεια, τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και την επικοινωνία, την εκπαίδευση δεξιοτήτων μνήμης, την αξιολόγηση συσκευών κινητικότητας και την εκπαίδευση στη χρήση τους (π.χ. αμαξίδια, περιπατητήρες), την εκπαίδευση τουαλέτας και τη διευκόλυνση της εκτέλεσης βασικών δεξιοτήτων της καθημερινής ζωής. Παρεμβάσεις διατήρησης λειτουργικότητας και αυτονομίας ατόμων τρίτης ηλικίας με κατάθλιψη και άνοιας κατ' οίκον και σε οίκους ευγηρίας.</p>					
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη					
Βιβλιογραφία	<p>Χανιώτης Δ., Χανιώτης Φ. Γηριατρική. Εκδόσεις Λίτσας, 2013. ISBN:978-960-372-196-3 Θέματα γηροψυχολογίας και γεροντολογίας</p> <p>Θ. Ι. Δαρδαβέσης, Λ. Β. Χουσιάδας, Α. Ευκλείδη, Ι. Νούσκας, Δ. Γ. Χατζηχρήστου, Μαγδαληνή Κώστα - Τσολάκη, Α. Μπένος. Θεματα Γηροψυχολογίας και Γεροντολογίας. επιμέλεια: Αναστασία Κωσταρίδου – Ευκλείδη. Πεδίο, 2011. ISBN 978-960-9552-52-3</p> <p>Anita Atwal , Anne McIntyre, Occupational Therapy and Older People. Wiley-Blackwell; 2nd edition (2013). ISBN-10: 144433333X</p>					
Αξιολόγηση	<p>Εξετάσεις</p> <p>Συμμετοχή στο μάθημα</p> <p>Εργασίες</p>	<table><tr><td>70%</td></tr><tr><td>10%</td></tr><tr><td>20%</td></tr><tr><td>100%</td></tr></table>	70%	10%	20%	100%
70%						
10%						
20%						
100%						
Γλώσσα	Ελληνική					

Τίτλος Μαθήματος	Ψυχολογία της Υγείας				
Κωδικός Μαθήματος	GRL610				
Τύπος μαθήματος	Επιλεγόμενο				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό (2 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο Έτος / 3 ^ο Εξάμηνο Φοίτησης				
Όνομα Διδάσκοντα	Ζωή Γιαννούση				
ECTS	7	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Τίποτε
Στόχος Μαθήματος	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιαστεί ο ρόλος του επαγγελματία ψυχικής υγείας σε δομές υγείας. Μέσα από την ανάπτυξη των βασικών παραγόντων που επηρεάζουν τη ψυχολογική προσαρμογή στην ασθένεια, θα εξεταστούν τα κοινωνιογνωστικά μοντέλα που επηρεάζουν τη συμπεριφορά και θέματα όπως αυτεπάρκεια, αντιλαμβανόμενος έλεγχος, κοινωνική στήριξη, συμμόρφωση με θεραπεία και επικοινωνία με το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό. Ειδικότερος στόχος είναι η κατάρτιση τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην αξιολόγηση ψυχολογικών παρεμβάσεων καθώς και η εκτίμηση αναγκών των φροντιστών. Θα δοθεί επίσης έμφαση στη σχέση των ασθενών με το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό και στο ρόλο των άτυπων φροντιστών. Θα χρησιμοποιηθούν παραδείγματα από παθήσεις όπως οι νεοπλασίες, οι καρδιαγγειακές νόσοι, ο σακχαρώδης διαβήτης, ο χρόνιος πόνος, ο θάνατος, καθώς και το πένθος και η φροντίδα στο τέλος της ζωής.</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο διδασκόμενος αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγράψει το ρόλο και τα περιθώρια παρέμβασης του επαγγελματία ψυχικής υγείας σε δομές υγείας και πρόνοιας για ηλικιωμένα άτομα. • Αξιολογεί τους παράγοντες που επηρεάζουν την ψυχολογική προσαρμογή στην ασθένεια. • Εκτιμήσει τις ανάγκες των ηλικιωμένων ασθενών και των φροντιστών τους (επαγγελματιών και άτυπων) ολιστικά. • Σχεδιάσει και να αξιολογήσει ψυχολογικές παρεμβάσεις απευθυνόμενες είτε στους χρήστες υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας είτε στο προσωπικό. • Αναλύσει το ρόλο και το βάρος των άτυπων φροντιστών. 				

	<ul style="list-style-type: none"> Κατανοήσει τη σημασία της καλής συνεργασίας με άλλους επαγγελματίες υγείας και πρόνοιας καθώς και τους παράγοντες που την εμποδίζουν. 		
Προαπαιτούμενα	GRL602	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Το μάθημα θα εστιαστεί στην ψυχολογική προσαρμογή στην ασθένεια, τους παράγοντες που την επηρεάζουν, τους τρόπους να είναι πιο λειτουργική αλλά και τις πιθανές ψυχολογικές παρεμβάσεις στο άτομο και την οικογένεια με επικέντρωση στις αναπτυξιακές ανάγκες των ηλικιωμένων και των οικογενειών τους. Οι επιμέρους παθήσεις χρησιμοποιούνται ως παράδειγμα.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ρόλος του επαγγελματία ψυχικής υγείας και η συμβολή του σε δομές υγείας και πρόνοιας. Συνεργασία με άλλους επαγγελματίες, αντιδράσεις χρηστών ψυχολογικής παρέμβασης, πιθανά εμπόδια. 2. Κοινωνιογνωστικά μοντέλα και θεωρίες. 3. Ψυχολογικές διεργασίες και ασθένεια (αντιλήψεις ασθένειας, μηχανισμοί αντιμετώπισης, αντιλαμβανόμενος έλεγχος, αυτεπάρκεια, συμμόρφωση με θεραπεία, κοινωνική στήριξη). 4. Τρίτη ηλικία και αναπτυξιακές ανάγκες που σχετίζονται με την ψυχολογική προσαρμογή στην ασθένεια. 5. Νεοπλασίες (ψυχολογικές μεταβλητές και παρεμβάσεις). 6. Σακχαρώδης διαβήτης (ψυχολογικές μεταβλητές και παρεμβάσεις). 7. Χρόνιος πόνος (ψυχολογικές μεταβλητές και παρεμβάσεις). 8. Φροντίδα ασθενή τελικού σταδίου και διεργασίες πένθους. 9. Ρόλος των άτυπων φροντιστών και οικογένειας στην προσαρμογή στην ασθένεια. 		
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην Τάξη		
Βιβλιογραφία	<p>ΕΛΛΗΝΙΚΑ: Αβεντισιόν-Παγοροπούλου, Α. (2000). ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ. Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση.</p> <p>Καραδήμας, Ε. (2005). ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ. ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΑΞΗ. Αθήνα: Τυπωθήτω.</p> <p>Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (Επιμ.) (2011) ΘΕΜΑΤΑ ΓΗΡΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>ΞΕΝΑ: Aldwyn, C. M., Park, C. L., and Spyro III, A. (2007) HANDBOOK OF HEALTH PSYCHOLOGY AND AGING, New York: The Guilford Press.</p>		

	<p>Boll, T.J. et al (Eds.) (2002-2004). HANDBOOK OF CLINICAL HEALTH PSYCHOLOGY, vol. 1-3. Washington, DC: American Psychological Association.</p> <p>Camic, P., & Knight, S. (2004). CLINICAL HANDBOOK OF HEALTH PSYCHOLOGY. Gottingen: Hogrefe & Huber.</p> <p>Kaptein, Ad. & Weinman J. (2004) HEALTH PSYCHOLOGY. Oxford: BPS Blackwell.</p> <p>Michie, S. & Abraham C. (2004) HEALTH PSYCHOLOGY IN PRACTICE. Oxford: BPS Blackwell.</p> <p>Newman, S. Steed, L. & Mulligan K. (2009). CHRONIC PHYSICAL ILLNESS: SELF MANAGEMENT AND BEHAVIOURAL INTERVENTIONS. New York: Open University Press.</p>								
Αξιολόγηση	<table> <tr> <td>Εξετάσεις</td><td>70%</td></tr> <tr> <td>Συμμετοχή στο μάθημα</td><td>10%</td></tr> <tr> <td>Εργασίες</td><td>20%</td></tr> <tr> <td></td><td>100%</td></tr> </table>	Εξετάσεις	70%	Συμμετοχή στο μάθημα	10%	Εργασίες	20%		100%
Εξετάσεις	70%								
Συμμετοχή στο μάθημα	10%								
Εργασίες	20%								
	100%								
Γλώσσα	Ελληνική								